

15 sentyabr 1918-ci ildə Qafqaz İslam ordusu
Bakını tarixi düşmənlərimizdən azad etdi

Ənvər Paşanın son məktubu

Sevgili Naciyə!

Sənin yazdığın son məktubu aldım.

Onu daima qəlbimin üstündə daşıya-
cağam. Sənin o sevimli, dadlı üzünü,
hər nə qədər indi görmək mümkün
deyilsə də, nazik barmaqlarının bu məktu-
bun kəlmə və sətirlərini necə düzdüyü-
nü xəyal edirəm. Bunlar bir zaman mə-
nim saçlarımı darayan, yenə o nazik bar-
maqlar deyilmi idi?! Elə isə mən indi
səndən çox uzaqlarda bir qan və atəş
döryasında qəhrəmanca çarpışmaqda-
yam. Bu isə sənin incə qəlbini üzmkə-
dədir.

Sən məktubunda məndən şikayətlə-
nərək qılınc və hərbi sevdiyim qədər
heç bir şeyi sevmədiyimi yazırsan. Söy-
lədiyin yalan deyildir. Mən heç bir şeyi
deyil, sadəcə, səni sevirəm, deyə bilmə-
rəm. Desəm də yalan olar. Fəqət, sən də
bilirsən ki, mənim haqqımda yanlış pro-
paqandalar edən bir qisim bədbəxtlərin
iddia etdikləri kimi, mən də bu uzaq di-
yaralara sərvət axtarmaq, zəngin olmaq
və ya öz hakimiyyətimi qurmaq üçün
gəlmədim. Gerçəkdə mən səndən qo-
parıb buralara qədər sürükləyən Cənabi
haqqın çiyinlərimə yüklədiyi müqəddəs
bir vəzifədir.

Bu, cihad vəzifəsidir. Bu elə vəzifə-
dir ki, ona niyyət edənlərə belə ilahi,
Cənnətə girməyə haqq qazandırır. Alla-
ha and olsun ki, mən, sadəcə, cihada
niyyətlə yetmirəm, gerçək mənada ci-
had edirəm. Hər nə qədər səndən ayrı
qalsam da, sənin sevginlə çarpan qəlbim
param-parça etsəm də, böylə böyük
bir imtahan verdiyimə görə xoşbəxtəm.

Ədəbiyyat qəzeti

(Davamı 3-cü səhifədə)

Ənvər Paşanın son məktubu

Gerçəkdə məni səndən qoparıb buralara qədər sürükləyən Cənabi haqqın çiyinlərimə yüklədiyi müqəddəs bir vəzifədir

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Bu fani, dünyəvi şeylər içində, sənin sevgindən başqa mənim iradəmi saran heç bir şey yoxdur. Fəqət, Allaha şükrələr olsun ki, Allah əmrini yerinə yetirməkdə sənə olan sevgimə daha boyun əymədim. Bundan sənin də ayrı bir xoşbəxtlik duyduğum görünür. Sənin öylə bir həyat yoldaşın var ki, sənə olan eşqini Allaha olan eşqinə fəda edəcək qədər qüvvətli bir iman vardır.

Hər nə qədər qadınlar üzərində qılıncı cihad etmək bərc olunmursa da, onlar özlərini bu ilahi bərcdən qurtarmazlar. Sənin cihad etməyin isə bütün dünyəvi şeylərdən üz çevirib, Allaha yönəlməyin, onu sevməyindir. Bir də, mənim cihad özümün daha da qüvvətlənməsinə yardımçı olmağındır.

Və bir kərə daha söyləyirəm! Sakın, sən ərinə bu hərbi meydanlarında

sağ-salamat qurtulub gəlməyi üçün dua etməyəsən. Bu, bir növ özünü düşünmək olur ki, Allah da bunlar razı olmaz. Sən Allaha öncə ərinin etdiyi xidmətləri qəbul buyurması üçün dua et ki, müzəffər bir komandan olaraq dönsün və ya şəhidlik mərtəbəsinə layiq olsun.

Sevgili Naciyə! Bir qədər düşün, bu baş öylə ki, sənin hər zaman çox yarışqılı dediyin bu baş, bu vücut öylə ki, göz önündə mələklər qədər məsum və bütün əsgərlərdən daha heybətli bir vücut qoparılmış, qanlar içərisində şəhid olmuş... bundan daha böyük nailiyyət varmı?

Həyat qısa, ölüm isə taleyimiz. Elə isə ölümdən qorxmaq niyə, bir kimsə yatağında ölməkdənsə, şəhid olaraq ölməyə niyə qeyrət etməsin? Halbuki şəhidlik mütləq ölüm deyildir. O yeni bir həyata, həm də əbədi bir həyata qovuşmaqdır.

Bu arada mənim səndən ilk istəyim, cocuqlarımın da mənim əsgərlik məsləkimdə yetişdirilməsi və onların da vaxtı, zamanı gəlincə islama xidmət üçün hərbi meydanlarına göndərilməsidir.

Yaxşı, sevgilim, artıq Sizi Allaha əmanət deyirəm. Allah bilir, qəlbimin içindən qaynayıb gələn bir səs, sənə bir kərə daha böylə bir məktub yazmayaca-

Bu fani, dünyəvi şeylər içində, sənin sevgindən başqa mənim iradəmi saran heç bir şey yoxdur.

ğımı söyləməkdədir. Kim bilir, bəlkə mən həmin səhər, şəhidlər zümərəsinə qatılacağam. Bax! Mənim ölümümə sakın üzülməyəsən, səbrli ol! Hələ bir düşün, mənim şəhid olmağım sənin üçün bir iftixar qaynağı olacaqdır.

Naciyə! İndi, səndən ayrılmaq zamanı gəldi, bu anda sanki səni qucaqlayıram. Allah nəsb edərsə, səninlə bir daha heç ayrılmamaq üzrə Cənnəti ələdə görüşəcəyik, haydi, Allah əmanətində!